Europaparlamentet
2024-2029

Fiskeriutskottet

2026/2074(INI)

17.6.2026

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om en flerårig plan för de fisken som nyttjar demersala bestånd i västra Medelhavet
(2026/2074(INI))

Fiskeriutskottet

Föredragande: Carmen Crespo Díaz

INNEHÅLL

Sida

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER 3

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION 5

BILAGA: FÖRKLARING OM SYNPUNKTER.....10

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

Fisket i Medelhavet är en del av Europas historia, kultur och identitet. I århundraden har kustsamhällena vid Medelhavet byggt sin ekonomiska och sociala utveckling på en fiskeverksamhet som inte bara sörjer för livsmedel av hög kvalitet för miljontals EU-medborgare, utan också bidrar till territoriell sammanhållning och sysselsättning samt bevarar djupt rotade kunskaper och traditioner.

Antagandet av förordning (EU) 2019/1022, i vilken en flerårig plan för de demersala bestånden i västra Medelhavet upprättas, svarade på behovet att säkerställa återhämtningen för vissa pressade fiskbestånd. Målet att uppnå ett hållbart nyttjande av de marina resurserna delas av sektorn, medlemsstaterna och EU-institutionerna. Den samlade erfarenheten efter mer än fem år av tillämpning av planen pekar dock på att det i det nuvarande regelverket finns betydande begränsningar som föranleder en grundlig och brådskande översyn för att främja EU:s gemensamma mål att öka konkurrenskraften på alla områden.

Under denna period har Medelhavsflottan gjort extraordinära ansträngningar för att anpassa sig. Yrkesfiskarna har gått med på successiva minskningar av fiskeansträngningen, axlat avsevärda ekonomiska kostnader och investerat betydande resurser för att förbättra sin verksamhets hållbarhet. Ibruktagande av mer selektiva redskap, införande av flygande dörrar, användning av mer selektiva nät och andra tekniska förbättringar visar på att man inom sektorn är angelägen att bevara resurserna och minska sin miljöpåverkan för att kunna fortsätta med sin verksamhet, som försörjer tusentals fiskeföretag runt Medelhavet, varav de flesta tillhör arbetande familjer.

Dessa ansträngningar har bidragit till att skapa positiva resultat för vissa bestånd. Vid den praktiska tillämpningen av planen har det dock även framkommit att det finns betydande problem av ekonomisk och social art. I många fall har den kontinuerliga minskningen av antalet fiskedagar lett till att fartygens verksamhet ligger nära eller till och med under miniminivån för lönsamhet, vilket äventyrar fiskeföretagens bärkraft, generationsskiftet och bevarandet av sysselsättning i kustsamhällena.

I denna utvärdering betonas att den metod som för närvarande tillämpas inom ramen för den fleråriga planen fortsätter att främst lägga stor vikt vid biologiska indikatorer och inte i tillräcklig mån tar hänsyn till de socioekonomiska effekterna av förvaltningsbeslut. Den gemensamma fiskeripolitiken bygger på tre oskiljaktiga pelare: miljömässig hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet. Ingen av dem kan utvecklas utan de andra.

Föredraganden är särskilt oroad över tillämpningen av konceptet *det mest sårbara beståndet*, som har lett till ett stelbent system för förvaltning av fiskeansträngningen på grundval av en logik med så kallade begränsande arter (*choke species*). Denna strategi återspeglar inte på ett adekvat sätt de rådande omständigheterna för blandfisket i Medelhavet, som kännetecknas av samtidigt fiske av flera arter och en stor operativ mångfald mellan regioner och flottsegment.

I föreliggande betänkande föreslås därför en ambitiös reform av förordningen, så att man kan anpassa dess funktionssätt till de rådande omständigheterna för fisket i Medelhavet. De föreslagna ändringarna inbegriper att stryka definitionen *det mest sårbara beståndet*, uttryckligen införliva socioekonomiska kriterier i beslutsfattandet och i tilldelningen av

fiskedagar samt se över artikel 4 för att fullt ut erkänna den blandade karaktären av dessa fisken.

Det föreslås också att man inför sådana flexibilitetsmekanismer som redan finns i andra fleråriga EU-planer, inbegripet stabilisatorer som begränsar årliga minskningar av fiskeansträngningen, överföringar från år till år och mer förutsägbara förvaltningssystem som gör det möjligt för företag att planera sin verksamhet och sina investeringar på medellång och lång sikt.

Även de särskilda omständigheterna för vissa fisken kräver särskild uppmärksamhet. Fisket efter blåröd räka är ett typexempel på ett område med alltför komplex reglering, då det är föremål för ett kvotsystem och begränsningar av antal fiskedagar. Dessa två begränsningar har medfört betydande ekonomiska och operativa svårigheter, och i betänkandet förordas därför att begränsningarna skyndsamt avskaffas.

För att förbättra fiskeriförvaltningen i Medelhavet måste också den vetenskap som ligger till grund för beslut förstärkas. Tillgång till tillförlitliga uppgifter, samordning mellan nationella, europeiska och regionala vetenskapliga organ och samarbete med Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet är avgörande faktorer för att säkerställa att beslut fattas på ett transparent sätt och är väl underbyggda. I samma anda är det nödvändigt att korrekt bedöma den faktiska inverkan av de åtgärder som redan antagits, innan ytterligare minskningar av fiskemöjligheter övervägs.

Hållbarheten av fisket i Medelhavet beror inte enbart på de europeiska flottorna. Den fortsatta förekomsten av olaglig, orapporterad och oreglerad fiskeverksamhet i Medelhavsområdet och skillnaderna i fråga om kustländernas efterlevnadsgrad skapar situationer med illojal konkurrens och riskerar att tillintetgöra de europeiska yrkesfiskarnas ansträngningar.
I betänkandet förespråkas därför en förstärkning av det regionala samarbetet, den roll som Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet spelar samt kontroll-, inspektions- och övervakningskapaciteten i både medlemsstaterna och Europeiska fiskerikontrollbyrån.

Fisket är dessutom en strategisk sektor för Europeiska unionen. I ett geopolitiskt sammanhang präglat av en ökande betydelse av strategiskt oberoende och livsmedelstrygghet utgör den europeiska fiskeriproduktionen en strategisk tillgång som måste skyddas och stärkas. Att upprätthålla en modern, konkurrenskraftig och hållbar flotta är en förutsättning för att kunna minska beroendet av import från tredjeländer och trygga försörjningen av fiskeriprodukter av hög kvalitet till de europeiska konsumenterna.

Slutligen anser föredraganden att den framtida översynen av den fleråriga planen för västra Medelhavet måste ses som en del av ett bredare arbete med att förenkla och modernisera den gemensamma fiskeripolitiken. EU:s lagstiftning måste fortsätta att säkerställa resursernas hållbarhet, men måste också bli mer begriplig, proportionerlig och anpassad till sektorns operativa omständigheter. Konkurrenskraft för den europeiska flottan, generationsskiftet, innovation och ekonomisk lönsamhet måste återigen sättas i centrum för EU:s fiskeripolitik.

Avsikten med föreliggande betänkande är att bidra till detta mål genom ett välavvägt förslag som förenar miljömässig hållbarhet, ekonomisk bärkraft och social sammanhållning samt säkerställer en framtid för fisket i Medelhavet och de samhällen som är beroende av det.

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om en flerårig plan för de fisken som nyttjar demersala bestånd i västra Medelhavet (2026/2074(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av den fleråriga planen för de fisken som nyttjar demersala bestånd i västra Medelhavet,

– med beaktande av artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen, artiklarna 4, 43.3 och 191 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 37 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1022 av den 20 juni 2019 om upprättande av en flerårig plan för de fisken som nyttjar demersala bestånd i västra Medelhavet och om ändring av förordning (EU) nr 508/2014,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1967/2006 och (EG) nr 1224/2009, och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 och (EU) 2019/1022, samt om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 894/97, (EG) nr 850/98, (EG) nr 2549/2000, (EG) nr 254/2002, (EG) nr 812/2004 och (EG) nr 2187/2005,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2053 av den 13 september 2023 om upprättande av en flerårig förvaltningsplan för blåfenad tonfisk i östra Atlanten och Medelhavet, om ändring av förordningarna (EG) nr 1936/2001, (EU) 2017/2107 och (EU) 2019/833 och om upphävande av förordning (EU) 2016/1627,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2842 av den 22 november 2023 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1224/2009, och om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1967/2006 och (EG) nr 1005/2008 och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/1139, (EU) 2017/2403 och (EU) 2019/473 vad gäller fiskerikontroll,

– med beaktande av rapporten om tillståndet för fisket i Medelhavet och Svarta havet från Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AKFM), som lyder under FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (*ramdirektivet om en marin strategi*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU av den 23 juli 2014 om upprättandet av en ram för havsplanering (*havsplaneringsdirektivet*),

– med beaktande av rapporten från vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringen (STECF) av den 10 december 2020 om den gemensamma fiskeripolitikens sociala dimension (STECF 20-14),

– med beaktande av sin resolution av den 11 maj 2023 om en stark och hållbar algindustri i EU,

– med beaktande av sin resolution av den 19 januari 2023 om läget för det småskaliga fisket i EU och framtidsutsikter,

– med beaktande av sin resolution av den 18 januari 2024 om nuläget i genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken och framtidsutsikterna,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 juni 2025 *Den europeiska världshavspakten* (COM(2025)0281),

– med beaktande av Enrico Lettas rapport från april 2024 *Much more than a market*,

– med beaktande av Mario Draghis rapport av den 9 september 2024 om EU:s framtida konkurrenskraft,

– med beaktande av de politiska riktlinjerna för nästa Europeiska kommission 2024–2029 av den 18 juli 2024,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 januari 2025 *En konkurrenskraftskompass för EU* (COM(2025)0030),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 16 oktober 2025 *Pakten för Medelhavsområdet – Ett hav, en pakt, en framtid,*

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 6 juni 2025 *Hållbart fiske i EU: lägesrapport och riktlinjer för 2026* (COM(2025)0296),

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen samt artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,

– med beaktande av betänkandet från fiskeriutskottet (A10-0000/2026), och av följande skäl:

A. Medelhavet är en av de marina regioner i världen som uppvisar störst mångfald, och bär upp kustsamhällen och ekonomier som har varit beroende av fiske i årtusenden samt utgör en civilisationernas vagga och en hörnsten i Europas kulturella, historiska och ekonomiska identitet.

B. Fiskerisektorn i Medelhavet är avgörande för sysselsättningen, den territoriella sammanhållningen och livsmedelstryggheten i EU.

C. Under de senaste sju åren har fiskeflottorna i Medelhavet varit med om betydande minskningar av fiskeansträngningen, och i vissa segment, såsom den spanska trålarflottan, har dessa minskningar överstigit 44 %.

D. Fiskeflottan, särskilt i Medelhavet, har gjort betydande ansträngningar för att anpassa sig och förnya sig i riktning mot mer hållbara metoder, särskilt inom trålsegmentet.

E. De kompensationsåtgärder som tillämpas på Medelhavsflottan har bidragit till att delvis mildra de socioekonomiska effekterna av minskningarna av fiskeansträngningen, men räcker inte för att säkerställa sektorns långsiktiga lönsamhet.

F. STECF och AKFM har pekat på att betydande luckor kvarstår i de vetenskapliga uppgifterna om de demersala bestånden i Medelhavet, vilket gör det svårt att göra en korrekt bedömning av dessa bestånd.

G. I och med att fiskeansträngningen kopplades till det mest sårbara beståndet uppstod i praktiken begränsande arter, vilket har medfört oproportionerliga konsekvenser för blandfisken och sektorns ekonomiska bärkraft.

H. Efter fem år av tillämpning uppvisar den fleråriga planen för västra Medelhavet ett ojämnt resultat – det finns positiva tecken på återhämtning för vissa bestånd, såsom djuphavsräkan (*Parapenaeus longirostris*), medan andra, särskilt kummel, som betecknas som mest sårbart bestånd, uppvisar en långsammare återhämtning.

I. I den fleråriga planen för västra Medelhavet saknas de mekanismer för flexibilitet och stabilisering från år till år som återfinns i andra av EU:s fleråriga planer, vilket skapar rättslig och ekonomisk oförutsägbarhet.

J. Med tanke på det blandfiske som är typiskt för Medelhavet och där flera arter fiskas samtidigt, krävs det anpassningsbara förvaltningsåtgärder som tar hänsyn till selektivitet inom flottan, redskapsinnovation och socioekonomisk resiliens.

K. Olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske) och verksamhet av tredjeländers flottor i Medelhavet kontrolleras fortfarande inte tillräckligt, vilket inverkar negativt på fiskbestånden och den europeiska flottans konkurrenskraft.

L. Fiskerisektorn måste bli mer attraktiv så att det går att säkerställa generationsskiftet inom den, förbättra dess konkurrenskraft och säkerställa dess bärkraft.

M. Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden är avgörande för att förbättra fiskeri- och vattenbrukssektorns hållbarhet och konkurrenskraft, stödja lokala aktionsgrupper för fiske och stärka kustsamhällenas utveckling, och bör därför fortsätta att vara en separat fond, som tilldelas tillräcklig finansiering.

Reform av den fleråriga planen för västra Medelhavet

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att innan den 1 december 2026 lägga fram ett lagstiftningsförslag om en omfattande reform av förordning (EU) 2019/1022, där följande aspekter bör ändras:

   a) De befintliga reglerna om minskning av fiskeansträngningen i artikel 4.3 bör ersättas av en särskild strategi för blandfiske, i enlighet med vad som tillämpas i andra fleråriga planer, och begränsningen av fiskedagar på grund av begränsande arter bör överges.

   b) Anpassningsbara flexibilitetsmekanismer bör införas, såsom överföring från år till år av minst 10 % av fiskemöjligheterna, och tvååriga förvaltningscykler bör inrättas för fiskeansträngningen för att ge yrkesfiskarna och beredningssektorerna långsiktig förutsägbarhet.

   c) Stabilisatorer bör införas för att begränsa minskningar och ökningar av dagar till 20 %, förutsatt att miniminivån för lönsamhet uppnås, och socioekonomiska effekter bör uttryckligen inkluderas i beslutsfattandet (artikel 3).

2. Europaparlamentet välkomnar den inbjudan att lämna synpunkter för en konsekvensbedömning som kommissionen offentliggjorde den 26 maj 2026 med avseende på den fleråriga planen och kommissionens åtagande att bedöma de socioekonomiska effekterna av de genomförda åtgärderna.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att hålla obligatoriska samråd med alla berörda parter, särskilt den rådgivande nämnden för Medelhavet, regionala vetenskapliga organ, yrkesfiskarorganisationer och beredningsindustrin, innan ytterligare begränsningar antas.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att skyndsamt se över de särskilda omständigheterna för fisket efter blåröd räka, den enda art som är föremål för två tvångsåtgärder samtidigt, dvs. ett kvotsystem och begränsningar av fiskedagar, och att avskaffa denna dubbla regelbörda, som har haft särskilt allvarlig inverkan på den ekonomiska och operativa bärkraften för detta fiske i västra Medelhavet.

Förstärkning av fiskeriförvaltningen i Medelhavet: vetenskap, uppföljning och regionalt samarbete

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka samordningen av den vetenskapliga forskningen om fisket med de senaste uppgifterna på europeisk, nationell och regional nivå och att förbättra interoperabiliteten och utbytet mellan EU:s, AKFM:s och nationella tekniska instituts databaser.

6. Europaparlamentet är djupt oroat över rapporter om att tredjeländer bedriver IUU-fiske i Medelhavets vatten, inbegripet medlemsstaternas exklusiva ekonomiska zoner. Parlamentet betonar behovet att inrätta en europeisk byrå för importkontroll för att förhindra att produkter som härrör från IUU-fiske kommer ut på den inre marknaden.

7. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att stärka det regionala samarbetet genom att integrera den fleråriga planen för västra Medelhavet i den bredare ramen för EU:s grannskapspolitik. Parlamentet välkomnar målen i Medelhavspakten om att stärka samarbetet om fiskeriförvaltning, kontroll, inspektion, uppföljning och övervakning när det gäller IUU-fiske.

Säkerställande av rättvist stöd till fisket i Medelhavet

8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att anslå en öronmärkt budget på minst 7,29 miljarder euro till stöd för modernisering och förnyelse av flottan (inklusive selektiva redskap, utsläppssnåla motorer och digital övervakning), tillfälligt upphörande och program för ekonomisk diversifiering.

9. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att lägga fram ett lagstiftningspaket om förenkling för att säkerställa den gemensamma fiskeripolitikens konkurrenskraft, inbegripet en riktad översyn av förordningen om den fleråriga planen för demersala bestånd i västra Medelhavet, och att däri ta med de ändringar och anpassningar som identifieras i detta betänkande.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, innan den inför ytterligare minskningar av fiskemöjligheterna, avsätta tillräckligt med tid så att de åtgärder som redan vidtagits hinner ge mätbara resultat och bli föremål för en grundlig bedömning med avseende på deras biologiska, ekonomiska och sociala konsekvenser.

11. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

BILAGA: FÖRKLARING OM SYNPUNKTER

Föredraganden förklarar, i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen, att hon i sitt betänkande har inkluderat synpunkter i frågor rörande ärendet som han har mottagit från följande företrädare för intressegrupper som omfattas av tillämpningsområdet för det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister[1] eller företrädare för offentliga myndigheter i tredjeländer, inbegripet deras diplomatiska beskickningar och ambassader, i samband med att förslaget till betänkande utarbetades:

1. Företrädare för intressegrupper som omfattas av tillämpningsområdet för det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister
Europêche
EBFA
CEPESCA
FNCP
FAAPE – Federación Andaluza de Asociaciones Pesqueras
FACOPE
Coldiretti Pesca
AndMuPes
FENAPA
EJF
EBCD
2. Företrädare för offentliga myndigheter i tredjeländer, inbegripet deras diplomatiska beskickningar och ambassader
Ingen

Ovanstående förteckning upprättas uteslutande på föredragandens ansvar.

I den mån fysiska personer identifierats med namn, befattning eller båda i förteckningen förklarar föredraganden att de berörda fysiska personerna tillsänts Europaparlamentets meddelande om skydd av personuppgifter nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), i vilket villkoren för behandlingen av deras personuppgifter och rättigheterna i samband med denna behandling fastställs.

[1] Interinstitutionellt avtal av den 20 maj 2021 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om ett obligatoriskt öppenhetsregister (EUT L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).